

Irena Makarczyk

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

PROMOCJE WYDZIAŁU HUMANISTYCZNEGO UWM (2008–2010)

NADANIE TYTUŁU *DOKTORA HONORIS CAUSA*

Prof. dr hab. JANUSZ MAŁŁEK

Rada Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie w dniu 25 listopada 2008 r. podjęła uchwałę (Nr 16), na podstawie wniosku Dziekana Wydziału Humanistycznego i wyników głosowania, w sprawie złożenia wniosku do Senatu UWM w Olsztynie o nadanie tytułu *doktora honoris causa* prof. dr. hab. Januszowi Małłkowi oraz wyznaczenia promotora i recenzentów. Na promotora zaproponowano ks. prof. dr. hab. Alojzego Szorca (UWM w Olsztynie), na recenzentów: prof. dr. hab. Janusza Jasińskiego (em. prof. UWM w Olsztynie), prof. dr. hab. Sławomira Kalembkę (UMK w Toruniu), prof. dr. hab. Wojciecha Wrzesińskiego (Uniwersytet Wrocławski). Senat Uniwersytetu wniosek przyjął. Uroczystość nadania tytułu *doktora honoris causa* prof. Małłkowi odbyła się 17 września 2009 r., podczas trwania XVIII Ogólnopolskiego Zjazdu Historyków Polskich w Olsztynie.

Profesor Janusz Małłek ur. się 24 maja 1937 r. w Działdowie. Jego ojciec, Karol, to znany działacz mazurski, pisarz, nauczyciel i publicysta. Janusz Małłek w Mrągowie ukończył Liceum Pedagogiczne i w 1955 r. rozpoczął studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie trafił do profesora mediewistyki – Karola Górskiego, pod którego kierunkiem napisał magisterium oraz rozprawę doktorską. Pozostał na uczelni w Toruniu. Kontynuował tam prace badawcze, prowadził zajęcia dydaktyczne oraz pełnił różne funkcje administracyjne. Jego zainteresowania naukowe koncentrowały się głównie na historii Prus Królewskich i Książęcych. Korzystał ze stypendiów zagranicznych, które umożliwiły mu kwerendę m.in. w archiwach w Oslo, Sztokholmie, Wiedniu, Berlinie. W 1975 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego, w 1988 r. tytuł profesora. Wypromował 156 magistrów i dwunastu doktorów. Zajęcia dydaktyczne prowadził też za granicą: we Florencji i Moguncji. W latach 1975–1978 był wicedyrektorem Instytutu Historii i Archiwistyki, w latach 1993–1999 dziekanem Wydziału Nauk Humanistycznych, a w latach 1999–2002 pełnił urząd prorektora uczelni do spraw organizacji i rozwoju nauki. Profesor J. Małłek jest członkiem wielu organizacji i stowarzyszeń naukowych, zarówno polskich, jak i zagranicznych. W 2007 r. przeszedł na emeryturę.

KOLOKWIA HABILITACYJNE W ROKU AKADEMICKIM 2007/2008

Dr RYSZARD TOMKIEWICZ, *Olsztyński Rok 1956. Rola studentów w wydarzeniach*, Olsztyn 2007.

Praca jest pierwszą monograficzną próbą przedstawienia wydarzeń roku 1956 w Olsztynie. Zajmuje się postawami i działaniami studentów Wyższej Szkoły Rolniczej i słuchaczy Studium Nauczycielskiego. Inspiracją wystąpień olsztyńskich studentów były wydarzenia węgierskie jesienią 1956 r. Młodzi ludzie w Olsztynie odważnie wystąpili z żądaniami politycznymi. Odważyli się 30 października samowolnie zmienić nazwę jednego z placów w Olsztynie – z placu Armii Czerwonej na plac Powstańców Węgierskich. Autor przedstawił reakcje lokalnych władz, społeczeństwa, dziennikarzy na bunt olsztyńskich studentów. Poddał analizie stopniowe odchodzenie od zdobyczy Października 1956, procesu dokonującego się w całym kraju.

Kolokwium odbyło się 30 listopada 2009 r. na Wydziale Humanistycznym UWM w Olsztynie.

Recenzenci: Prof. dr hab. Wojciech Wrzesiński, Uniwersytet Wrocławski

Dr hab. Bohdan Łukaszewicz, prof. UWM w Olsztynie

Prof. dr hab. Andrzej Paczkowski, PAN Warszawa

Prof. dr hab. Stanisław Jankowiak, UAM w Poznaniu

Temat wykładu habilitacyjnego: „*W hołdzie wyzwolicielom*”. *Uwarunkowania polityczne budowy pomników wdzięczności dla Armii Czerwonej w latach 50. i 60. na Warmii i Mazurach.*

Rada Wydziału przyjęła kolokwium habilitacyjne oraz wykład i podjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.

Dr TADEUSZ ZYCH, *Tarnobrzeg pod okupacją niemiecką 1939–1944*, Tarnobrzeg 2008.

Autor analizuje postawy – pojedyncze i zbiorowe – ludności Tarnobrzega podczas okupacji niemieckiej. Z jednej strony skrajności, takie jak męstwo, odwaga, zdrada i kolaboracja, z drugiej zaś zwyczajne życie ludzi, którzy chcieli godnie przeżyć ten szczególnie okrutny okres. W pracy przedstawiono też politykę okupanta niemieckiego, przemiany w strukturze ludnościowej miasta, w tym zagładę Żydów w Tarnobrzegu. Kluczowym zagadnieniem jest obraz dnia codziennego okupacyjnej rzeczywistości, m.in. sytuacji patologicznych: pijaństwa, prostytucji, kolaboracji, zagadnienia tzw. „czarnego rynku”, ale też przedstawienie np. przemian w religijności społeczeństwa czy zagadnienia wzajemnej, zarówno indywidualnej jak i zbiorowej samopomocy. Pracę zamyka opis arystokratycznej rodziny Tarnowskich z Dzikowa.

Powyższa rozprawa była podstawą w staraniach o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych.

Kolokwium habilitacyjne odbyło się w dniu 6 października 2009 r. na Wydziale Humanistycznym UWM w Olsztynie.

Recenzenci: Prof. dr hab. Janusz Cisek, Uniwersytet Jagielloński

Dr hab. Piotr Majer, prof. UWM w Olsztynie

Prof. dr hab. Jacek Chrobaczyński, Uniwersytet Pedagog. im. KEN w Krakowie

Prof. dr hab. Marian Mroczko, Akademia Pomorska w Słupsku

Temat wykładu habilitacyjnego: *Rola arystokracji polskiej w XIX i XX wieku na przykładzie rodziny Tarnowskich z Dzikowa.*

Rada Wydziału Humanistycznego przyjęła kolokwium habilitacyjne oraz wykład i przyjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.

Dr DARIUSZ RADZIWIŁŁOWICZ, *Polskie formacje zbrojne we wschodniej Rosji oraz na Syberii i Dalekim Wschodzie 1918–1920*, Olsztyn 2009.

Autor podjął temat mało znany w polskiej historiografii wojskowej, mianowicie problematykę związaną z 5 Dywizją Strzelców Polskich. Oddziały zostały sformowane na ziemiach Rosji Wschodniej i Syberii latem 1918 r. Stałym miejscem dyslokacji był Nowonikołajewsk nad rzeką Ob. Na przełomie 1918 i 1919 r. zdołano utworzyć oddział w sile dywizji. Oddziały polskie brały udział w walkach w czerwcu 1919 r. w obronie magistrali transsyberyjskiej. Największą bitwę stoczyły 23 grudnia 1919 r. na stacji Tajga. 10 stycznia dowództwo polskie, wbrew opinii części oficerów, zdecydowało o kapitulacji oddziałów. W lutym tr. zorganizowano powrót batalionu do kraju. Na podstawie licznie zebranego materiału źródłowego, zarówno w archiwach polskich jak i zagranicznych, autor zaprezentował też działalność polskich polityków, dowódców wojskowych oraz żołnierzy.

Kolokwium habilitacyjne odbyło się w dniu 12 stycznia 2010 r. na Wydziale Humanistycznym UWM w Olsztynie.

Recenzenci: Prof. dr hab. Lech Wyszczelski, AP w Siedlcach

Prof. dr hab. Jan Sobczak, em. prof. UWM w Olsztynie

Prof. dr hab. Mieczysław Tanty, em. prof. UW w Warszawie

Prof. dr hab. Artur Kijas, UAM w Poznaniu

Temat wykładu habilitacyjnego: *Ewolucja poglądów na wykorzystanie wojsk pancernych i zmechanizowanych w latach 1918–1939.*

Rada Wydziału Humanistycznego przyjęła kolokwium habilitacyjne oraz wykład i podjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.

Dr ROMAN JURKOWSKI, *Sukcesy i porażki. Ziemiaństwo polskie Ziem Zabrzanych w wyborach do Dumy Państwowej i Rady Państwa 1906–1913*, Olsztyn 2009.

Praca jest próbą ukazania skutecznego wykorzystania przez ziemiaństwo polskie możliwości zaistnienia w życiu politycznym imperialnej Rosji przez udział w pracy w dwóch izbach parlamentu. Stało się to możliwe dzięki dobremu przygotowaniu i udziałowi ziemian polskich w wyborach w 1906 r. Sukcesu wyborczego Polacy nie powtórzyli w kolejnych wyborach, w których spotkali się z barierami carskiej administracji. Autor przedstawia też pozycje społeczne, wykształcenie oraz zawodowe i polityczne kariery polskich członków parlamentu rosyjskiego.

Kolokwium habilitacyjne odbyło się w dniu 2 lutego 2010 r. na Wydziale Humanistycznym UWM w Olsztynie.

Recenzenci: Prof. dr hab. Wiesław Caban, WSP Kielce

Prof. dr hab. Jan Sobczak, em. prof. UWM w Olsztynie

Prof. dr hab. Michał Śliwa, Uniwersytet Pedag. im. KEN w Krakowie

Prof. dr hab. Stanisław Nicieja, Uniw. Opolski

Temat wykładu habilitacyjnego: *„Kainie Grabski cóżś uczynił ze swych braci białoruskich”*. *Prawnuk Tadeusza Rejtana i ziemianie z Białorusi wobec traktatu ryskiego*.

Rada Wydziału Humanistycznego przyjęła kolokwium habilitacyjne i wykład oraz podjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.

Dr ANDRZEJ SZMYT, *Gimnazjum i liceum Wołyńskie w Krzemieńcu w systemie oświaty Wileńskiego Okręgu Naukowego w latach 1805–1833*, Olsztyn 2009.

Celem monografii jest, jak pisze autor we Wstępie, „opisanie miejsca i roli szkoły krzemienieckiej funkcjonującej w tej części Imperium Rosyjskiego, która odnosiła się do ziem litewsko-ruskich i obejmowała osiem guberni zachodnich, utworzonych w wyniku kolejnych rozbiórów Polski. Przede wszystkim zaś chodzi o ukazanie wyjątkowej roli i znaczenia Gimnazjum i Liceum Wołyńskiego w strukturze Wileńskiego Okręgu Naukowego (Szkolnego)”. By temu zadaniu sprostać, autor przedstawił „temat w ujęciu problemowym i w kontekście stanu polskiego szkolnictwa na tym terenie po utracie państwowości oraz wpływu idei Oświecenia na jego funkcjonowanie w warunkach niewoli”. Autor omówił strukturę szkolnictwa rosyjskiego, organizację i strukturę szkoły krzemienieckiej, jej unikalny program nauczania, przedstawił osoby księcia Adama Jerzego Czartoryskiego i Tadeusza Czackiego, którzy mieli ogromny wpływ na powstanie szkoły krzemienieckiej. Przedstawił warunki, w jakich funkcjonowała szkoła, czyli bazę lokalową, system finansowania, zaplecze naukowo-dydaktyczne, kadry nauczycielskie oraz

uczniów. Cezura czasowa, zawarta w tytule pracy, obejmuje faktyczny okres istnienia Gimnazjum i Liceum Wołyńskiego w Krzemieńcu. Pracę kończy problem związany z zamknięciem placówki i likwidacją całego systemu.

Kolokwium habilitacyjne odbyło się w dniu 9 marca 2010 r. na Wydziale Humanistycznym UWM w Olsztynie.

Recenzenci: Prof. dr hab. Wiesław Caban, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy w Kielcach

Dr hab. Norbert Kasperek, prof. UWM w Olsztynie

Dr hab. Krzysztof Jakubiak, Uniwersytet Gdański

Prof. dr hab. Artur Kijas, UAM Poznań

Temat wykładu habilitacyjnego: *Kresy Wschodnie w polskiej tradycji historycznej i kulturowej. (Dziedzictwo i legenda Kresów Południowo-Wschodnich).*

Rada Wydziału Humanistycznego przyjęła kolokwium habilitacyjne i wykład oraz podjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.

OBRONY DOKTORSKIE W DYSCYPLINIE HISTORIA W ROKU AKADEMICKIM 2009/2010

Mgr KATARZYNA KUBICKA, *Akta miasta Gdańska do 1793 r. Procesy aktotwórcze.*

Promotor: Prof. dr hab. Bohdan Ryszewski, em. prof. UWM w Olsztynie

Recenzenci: Dr hab. Waldemar Chorążyczewski, UMK w Toruniu

Prof. dr hab. Andrzej Wałkowski, prof. UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr Katarzyny Kubickiej odbyła się w dniu 3 listopada 2009 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr SŁAWOMIR SKOWRONEK, *Działania wojenne w międzyrzeczu Łyny i Pasłęki 4–12 czerwca 1807 r.*

Promotor: Dr hab. Norbert Kasperek, prof. UWM w Olsztynie

Recenzenci: Prof. dr hab. Krzysztof Mikulski, UMK w Toruniu

Dr hab. Tomasz Strzeżek, UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr. Sławomira Skowronka odbyła się w dniu 9 lutego 2010 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr MARIUSZ TOMASZ KOREJWO, *Polska Zjednoczona Partia Robotnicza na Warmii i Mazurach 1948-1990. Struktury, organizacja, kadry, oddziaływanie na aparat administracji państwowej.*

Promotor: Dr hab. Norbert Kasperek, prof. UWM w Olsztynie

Recenzenci: Prof. dr hab. Andrzej Paczkowski, Instytut Studiów Politycznych PAN

Dr hab. Piotr Majer, prof. UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr. Mariusza Tomasza Korejwo odbyła się w dniu 10 marca 2010 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr PRZEMYSŁAW HUBERT DORSZEWSKI, *Uposażenie i działalność gospodarcza klasztoru kanoników regularnych w Trzemesznie do początku XVI wieku.*

Promotor: Dr hab. Andrzej Wałkowski, prof. UWM w Olsztynie

Recenzenci: Ks. prof. dr hab. Andrzej Kopiczko, UWM w Olsztynie

Prof. dr hab. Kazimierz Bobowski, Uniwersytet Zielonogórski

Obrona pracy doktorskiej mgr. Przemysława Huberta Dorszewskiego odbyła się w dniu 8 czerwca 2010 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr EWA SEMENOWICZ, *Kreacja tożsamości kulturowej Litwy w pracach członków Wileńskiej Komisji Archeologii i Muzeum Starożytności w Wilnie w latach 30.-70. XIX stulecia.*

Promotor: Dr hab. Elżbieta Znamierowska-Rakk, IH PAN Warszawa

Recenzenci: Dr hab. Krzysztof Buchowski, Uniwersytet w Białymstoku

Dr hab. Maria Ankudowicz-Bieńkowska, prof. UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr. Ewy Semenowicz odbyła się w dniu 15 czerwca 2010 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.